

Meddelelse

Page 1 of 2

1

Tak for det tilsendte.

Baggrunden for § 9 stk. 2 er vel, at den der har erhvervet noget ved arv eller gave ikke har betalt noget og derfor heller ikke skal have noget som erstatning.

Denne forudsætning holder ikke, da den pågældende måske ville have arvet noget andet af værdi, som den pågældende så ikke har fået. Det må derfor være af betydning, om den arvede genstand er værdisat ved boets opgørelse. Der vil i så fald ligeledes være betalt afgift, som bør erstattes.

Hvis man modtager en gave, kan den ligeledes være sat i værdi og der kan være betalt gaveafgift. Denne bør på samme måde godtgøres.

Med venlig hilsen
Mogens Broe-Andersen, advokat

Buch Boje Thyssen

Advokatfirma
Storegade 86, 1. sal
6100 Haderslev

Tlf. 74 53 52 51
Fax 74 53 52 41

www.bbt.dk

Denne e-mail kan indeholde fortrolige oplysninger, der kun er bestemt for adressaten, og som det kan være forbundet med strafansvar at videregive til andre. Hvis du har modtaget denne e-mail ved en fejltagelse, beder vi dig om omgående at give os besked ved at besvare denne e-mail med teksten: FEJL-MODTAGELSE. Efterfølgende beder vi dig slette den modtagne e-mail fra dit e-mail program.

-----Oprindelig meddelelse-----

Fra: Jacob Christian Bertram [mailto:jcb@kum.dk]

Sendt: 13. januar 2010 13:02

Til: Mogens Broe-Andersen; info@dkau.dk; sekretariat@danskgalleri.dk; abf@antikvar.dk; info@dkmuseer.dk; kulturarvsstyrelsen; bredgade@bruun-rasmussen.dk; administration@lauritz.com; info@tha.dk; nina.wedell@sothebys.com; info@danskgalleri.dk; boull@uvm.dk; Erland Kolding Nielsen; post@domstolsstyrelsen.dk; post@oestrelandsret.dk; post@vestrelandsret.dk; jar@dommerfm.dk; post@dommerforening.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; mail@danskeadvokater.dk; formand@retspolitik.dk; fbr@fbr.dk; post@retssikkerheds-fonden.dk; center@humanrights.dk; dt@datatilsynet.dk; kobenhavn@domstol.dk; esbjerg@domstol.dk; glostrup@domstol.dk; helsingor@domstol.dk; herning@domstol.dk; hillerod@domstol.dk; horsens@domstol.dk; hjorring@domstol.dk; holbaek@domstol.dk; holstebro@domstol.dk; kolding@domstol.dk; lyngby@domstol.dk; nykobing@domstol.dk; naestved@domstol.dk; odense@domstol.dk; randers@domstol.dk; roskilde@domstol.dk; svendborg@domstol.dk; sonderborg@domstol.dk; viborg@domstol.dk; aalborg@domstol.dk; aarhus@domstol.dk; bornholm@domstol.dk; frederiksberg@domstol.dk; unesco@uvm.dk

Cc: Eva Arnfeldt Jensen; Susanne Thuesen Simonsen; Peter Navntoft; Per Voetmann; stm@stm.dk; Anders Thøgersen; boull@uvm.dk; Niels Gjedde Sommer

Emne: Høring over udkast til lovforslag om tilbagelevering og overførelse af stjåle eller ulovligt udførte kulturgenstande

Til myndigheder og organisationer mv.

Som vedhæftet pdf-fil sendes hermed høring over udkast til lovforslag om tilbagelevering og overførelse af stjåle eller ulovligt udførte kulturgenstande.

<<Udkast til lovforslag om tilbagelevering og overførelse af stjåle eller ulovligt udførte kulturgenstande.pdf>>

Lovforslaget er grundlaget for, at Danmark vil kunne tiltræde UNIDROIT-konventionen af 24. juni 1995.

Høringsfristen er 4 uger, dvs. til den 10. februar 2010.

Egentligt høringsbrev med høringsliste fremgår af nedennævnte fil.

<<Scan001.PDF>>

Som led i høringen er endvidere optaget en autoriseret oversættelse af UNIDROIT-konventionen som pdf-fil:

<<Scan001.PDF>>

Med venlig hilsen

 Højreklik her for at hente billeder. For at beskytte dine personlige oplysninger har Outlook forhindret automatisk hentning af dette billede fra internettet.
Billede (metafil)

24-02-2010

Jacob Christian Bertram
Fuldmægtig

Kulturministeriet
Kulturbevaringsenheden
Direkte telefon: 33 95 45 61
E-mail: jcb@kum.dk

2.

644619444-31-2004-5834-118-768820

Fra: Anette Agerup Jakobsen
Til: Anette Agerup Jakobsen
Emne: VS: Høring over udkast til lovforslag om tilbagelevering og overførelse af stjålne eller ulovligt udførte kulturgjenstande

Fra: Pia Saxild [mailto:PS@fbr.dk] På vegne af Hoeringer
Sendt: 14. januar 2010 14:37
Til: Kulturministeriet
Emne: SV: Høring over udkast til lovforslag om tilbagelevering og overførelse af stjålne eller ulovligt udførte kulturgjenstande

Forbrugerrådet vurderer, at udkast til lovforslag om tilbagelevering og overførelse af stjålne eller ulovligt udførte kulturgjenstande ligger uden for vores interesseområde og vil derfor undlade at forholde os hertil. Forbrugerrådet kan således ikke tages til indtægt for at støtte forslaget eller for at gøre det modsatte.

Med venlig hilsen

Mette Boye
Afdelingschef
Forbrugerrådet

<<http://www.taenk.dk/>> <<http://www.fbr.dk/>>

Danish Consumer Council

Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K, Danmark

Fra: Jacob Christian Bertram [mailto:jcb@kum.dk]
Sendt: 13. januar 2010 13:02
Til: mba@bbt.dk; info@dkau.dk; sekretariat@danskgalleri.dk; abf@antikvar.dk; info@dkmuseer.dk; kulturarvsstyrelsen; bredgade@bruun-rasmussen.dk; administration@lauritz.com; info@tha.dk; nina.wedell@sothebys.com; info@danskgalleri.dk; boull@uvm.dk; Erland Kolding Nielsen; post@domstolsstyrelsen.dk; post@oestrelandsret.dk; post@vestrelandsret.dk; jar@dommerfm.dk; post@dommerforening.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; mail@danskeadvokater.dk; formand@retspolitik.dk; Forbrugerrådet; post@retssikkerheds-fonden.dk; center@humanrights.dk; dt@datatilsynet.dk; kobenhavn@domstol.dk; esbjerg@domstol.dk; glostrup@domstol.dk; helsingor@domstol.dk; herning@domstol.dk; hillerod@domstol.dk; horsens@domstol.dk; hjorring@domstol.dk; holbaek@domstol.dk; holstebro@domstol.dk; kolding@domstol.dk; lyngby@domstol.dk; nykobing@domstol.dk; naestved@domstol.dk; odense@domstol.dk; randers@domstol.dk; roskilde@domstol.dk; svendborg@domstol.dk; sonderborg@domstol.dk; viborg@domstol.dk; aalborg@domstol.dk; aarhus@domstol.dk; bornholm@domstol.dk; frederiksberg@domstol.dk; unesco@uvm.dk

Side

644619444-31-2004-5834-118-768820

Cc: Eva Arnfeldt Jensen; Susanne Thuesen Simonsen; Peter Navntoft; Per Voetmann; stm@stm.dk; Anders Thøgersen; boull@uvm.dk; Niels Gjedde Sommer
Emne: Høring over udkast til lovforslag om tilbagelevering og overførelse af stjålne eller ulovligt udførte kulturgjenstande

Til myndigheder og organisationer mv.

Som vedhæftet pdf-fil sendes hermed høring over udkast til lovforslag om tilbagelevering og overførelse af stjålne eller ulovligt udførte kulturgjenstande.

<<Udkast til lovforslag om tilbagelevering og overførelse af stjålne eller ulovligt udførte kulturgjenstande.pdf>>

Lovforslaget er grundlaget for, at Danmark vil kunne tiltræde UNIDROIT-konventionen af 24. juni 1995.

Høringsfristen er 4 uger, dvs. til den 10. februar 2010.

Egentligt høringsbrev med høringsliste fremgår af nedennævnte fil.

<<Scan001.PDF>>

Som led i høringen er endvidere optaget en autoriseret oversættelse af UNIDROIT-konventionen som pdf-fil:

<<Scan001.PDF>>

Med venlig hilsen

Jacob Christian Bertram
Fuldmægtig

Kulturministeriet
Kulturbevaringsenheden
Direkte telefon: 33 95 45 61
E-mail: jcb@kum.dk

Denne mail er blevet scannet af <http://www.comendo.dk> <<http://www.comendo.dk>> og indeholder ikke virus!

Den 25/01-2010
J.nr. 40A-ØL-3-10
Init: mbm

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Kulturministeriet har ved brev 13. januar 2010 anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til lovforslag om tilbagelevering og overførelse af stjålne eller ulovligt udførte kulturgenstande (UNIDROIT-konventionen).

I den anledning skal jeg meddele, at forslaget ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Dette svar sendes efter anmodning elektronisk til kum@kum.dk.

Med venlig hilsen

Bent Carlsen

Ellen Busck Porsbo

Vestre Landsret
Præsidenten

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

J.nr. 40A-VL-3-10
Den 27/01-2010

Kulturministeriet har ved brev af 13. januar 2010 anmodet om en udtalelse om et udkast til et forslag til Lov om tilbagelevering og overførelse af stjålne eller ulovligt udførte kulturgenstande.

I den anledning skal jeg meddele, at udkastet ikke giver landsretten anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Denne udtalelse sendes efter anmodning elektronisk til kum@kum.dk.

Med venlig hilsen

Bjarne Christensen

KULTURVÆRDIUDVALGET

SEKRETARIATET

KULTURARVSSTYRELSEN
H.C. ANDERSENS BOULEVARD 2
1553 KØBENHAVN V

TLF.: 33 74 52 20

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Dato: 2. februar 2010
J.nr.: 2010-7.60.09-0001

Sendt til: kum@kum.dk

Høringssvar – udkast til lovforslag om tilbagelevering og overførelse af stjålne eller ulovligt udførte kulturgenstande

Kulturværdiudvalget kan ubetinget tilslutte sig udkastet til lovforslag om tilbagelevering og overførelse af stjålne eller ulovligt udførte kulturgenstande med henblik på Danmarks tiltrædelse af UNIDROIT-konventionen.

På side 5 i udkastet til lovforslag angiver Kulturministeriet, hvilke EU-lande som har tiltrådt UNIDROIT-konventionen. I lyset af UNIDROIT-konventionens anvendelsesområde skal Kulturværdiudvalget foreslå, at det ligeledes anføres, hvilke lande uden for EU der har tiltrådt konventionen.

Med venlig hilsen
p.U.v.

Susanne Thuesen Simonsen
Juridisk sekretær

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

e-mails til kum@kum.dk

STRANDGADE 56
DK-1401 KØBENHAVN K
TEL. +45 32 69 88 88
FAX +45 32 69 88 00
CENTER@HUMANRIGHTS.DK
WWW.MENNESKERET.DK
WWW.HUMANRIGHTS.DK

DATO 4/2/2010
J.NR. 540.10/22368

Høring over udkast til lovforslag vedr. UNIDROIT-konventionen

Ved e-mail af 13. januar 2010 har Institut for Menneskerettigheder fra Kulturministeriet modtaget ovennævnte udkast til lovforslag vedr. UNIDROIT-konventionen med anmodning om eventuelle bemærkninger.

Instituttet har ikke bemærkninger af menneskeretlig karakter til udkastet.

Der henvises til j. nr. 2004-5834-115.

Med venlig hilsen

Jonas Christoffersen
Direktør

7.

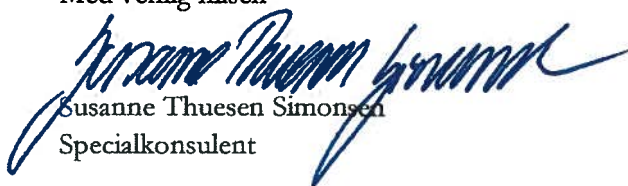
Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Sendt til: kum@kum.dk

HØRINGSSVAR – UDKAST TIL LOVFORSLAG OM UNIDROIT-KONVENTIONEN

Kulturarvsstyrelsen har ikke umiddelbart bemærkninger til udkast til forslag om lov om tilbagelevering og overførelse af stjålne eller ulovligt udførte kulturgenstande.

Med venlig hilsen

Susanne Thuesen Simonsen
Specialkonsulent

5. FEBRUAR 2010

KULTURARVSSTYRELSEN
JURA

H.C. ANDERSENS BOULEVARD 2
1553 KØBENHAVN V

TELEFON 33 74 51 00
FAX 33 74 51 01

POST@KULTURARV.DK
WWW.KULTURARV.DK

CVR 26489865
EAN DRIFT 5798000792999
EAN TILSKUD 5798000792982

J.NR. 2010-7.00.03-0003

REF: SUSSIM
DIREKTE 33 74 52 20
SUSSIM@KULTURARV.DK

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K.

Præsidenten
Domhuset, Nytorv
1450 København K.
Tlf. 33 44 80 00
Fax 33 44 84 88
CVR 21 65 95 09
administration.kbh@domstol.dk
J. nr. 9099.2010.5

Dato 5. februar 2010

Ved e-mail af 13. januar 2010 har Kulturministeriet anmodet om eventuelle bemærkninger til udkast til lovforslag vedrørende UNIDROIT-konventionen.

Jeg skal i den anledning på byretspræsidenternes vegne oplyse, at forslaget ikke giver byretterne anledning til at fremkomme med bemærkninger.

Der henvises til J. nr. 2004-5834-115.

Med venlig hilsen

Søren Axelsen

UNESCO's Nationalkommission takker Kulturministeriet for den givne mulighed for at deltage i ministeriets høring angående udkast til lov angående Unidroit af 13. januar 2010. Vi har på nuværende tidspunkt følgende bemærkninger:

Loven vil være et meget væsentligt fremskridt vedrørende den vigtige opgave med sikring af national kulturarv og bekæmpelse af ulovlig udførsel af kulturarvs-genstande. Nationalkommissionen hilser ministeriets initiativ velkommen og finder, at lovforslaget er grundigt og afbalanceret.

Nationalkommissionen vil gerne gøre opmærksom på følgende punkter til overvejelse i den videre proces.

Det forekommer hensigtsmæssigt også med fremtidssikring af lovgivningen på dette område, hvis loven kunne tage højde for den i praksis forekommende situation, at den anden stat er deltager i en aftale, traktat eller lignende, hvor Danmark også er part. Det er oplyst, at visse lande af historiske og konkrete valide grunde ønsker at forpligte sig på dette vigtige område, men efter omstændighederne eller indtil videre ikke kan gøre dette via tiltrædelse af Unidroit-konventionen. Det anbefales, at den nye lov søger at forbedre tilbagelevering uanset hvilken teknisk form den juridiske aftale, der måtte være mellem Danmark og det andet land, hvor det afgørende moment kunne være om der er indgået en retligt forpligtende aftale. **Vi henleder opmærksomheden på § 23b i den norske lov, hvor det angives at regelsættet gælder "tilbagelevering av kulturgjenstander og erstatning", hvor loven omfatter "En kulturgjenstand som befinder seg i Norge og som er ulovlig fjernet fra territoriet til en stat som er part i en avtale hvor også Norge er part om tilbakelevering eller om tiltak mot illegal import, eksport og handel med kulturgjenstander, skal tilbakeleveres til denne statens territorium."**

Det kunne endvidere overvejes om reglerne kun bør gælde fremadrettet, hvor det selvsagt må anerkendes, at tilbagevirkende kraft fordrer konkrete stærke grunde. Hvis en dansk erhverver har erhvervet kulturarvs-genstanden i god tro, så bør reglerne alene gælde fremadrettet, men det kan overvejes om regelsættet kunne anvendes også på erhvervelser før lovens ikrafttræden forudsat at Danmark har lignende mulighed i det pågældende land, hvorfra kulturarvs-genstanden kommer, og på betingelse af, at erhververen ikke er i god tro, eksempelvis at det kan godtgøres, at erhververen har viden om, at objektet er stjålet eller erhververen selv har initieret ulovlig udgravning, hærværk eller lignende dadelværdig aktivitet. Bekæmpelsen af tyveri og ulovlig udførsel på dette vigtige område kunne gøres yderligere effektiv ved under særlige omstændigheder at anvende regelsættet på tidligere erhvervelse, hvor en dansk domstol konkret måtte finde, at lovgivning i oprindelseslandet var i kraft og erhverver var i ond tro samt at Danmark har en retligt bindende aftale/traktat med oprindelseslandet. En modifikation i forhold til § 18 kunne derfor overvejes.

Det vil være positivt, hvis det kan overvejes om tidsfristen på 75 år i § 7 kunne forlænges for så vidt angår tyveri fra offentlige samlinger/museer i oprindelseslande, hvor der er et særligt behov for beskyttelse i henhold til loven. Endvidere kunne det overvejes om 3 års fristen er for kort, hvorved bemærkes, at den foreslåede regel synes at stille den stat, som måtte rejse krav, dårligere

end dansk rets almindelige regler. I denne forbindelse bemærkes tillige, at "burde viden" kan skabe en usikkerhed bl.a. fordi talrige lande, der har mistet store mængder af kulturarvs-genstande ikke har ambassader i Danmark. Vi finder, at det kunne overvejes at angive i bemærkningerne til § 7, at "burde viden" indebærer et klart element af passivitet eller lignende.

Vi skal endvidere foreslå, at det overvejes om bemærkningerne til loven kunne indeholde yderligere information om UNESCO 1970-konventionen, herunder oplysning om konventionens betydning for området, som loven regulerer, eksempelvis UNESCO-konventionens artikel 7, som har følgende ordlyd:

Article 7

The States Parties to this Convention undertake:

(a) To take the necessary measures, consistent with national legislation, to prevent museums and similar institutions within their territories from acquiring cultural property originating in another State Party which has been illegally exported after entry into force of this Convention, in the States concerned. Whenever possible, to inform a State of origin Party to this Convention of an offer of such cultural property illegally removed from that State after the entry into force of this Convention in both States;

(b) (i) to prohibit the import of cultural property stolen from a museum or a religious or secular public monument or similar institution in another State Party to this Convention after the entry into force of this Convention for the States concerned, provided that such property is documented as appertaining to the inventory of that institution;

(ii) at the request of the State Party of origin, to take appropriate steps to recover and return any such cultural property imported after the entry into force of this Convention in both States concerned, provided, however, that the requesting State shall pay just compensation to an innocent purchaser or to a person who has valid title to that property. Requests for recovery and return shall be made through diplomatic offices. The requesting Party shall furnish, at its expense, the documentation and other evidence necessary to establish its claim for recovery and return. The Parties shall impose no customs duties or other charges upon cultural property returned pursuant to this Article. All expenses incident to the return and delivery of the cultural property shall be borne by the requesting Party.

Nationalkommissionen vil se positivt på, at loven ledsages af informationsaktiviteter m.v. rettet mod professionelle aktører som offentlige og private museer, auktionshuse, antikvitethandlere osv, således at kendskabet til det nye regelsæt og Unidroit og Unescos arbejde udbredes, herunder den indsats som udføres at Unescos "Intergovernmental Committee for Promoting the Return of Cultural Property to its Countries of Origin or its Restitution in case of Illicit Appropriation" samt væsentligheden af opmærksomhed angående regelsættet både i Danmark og ved danskeres rejser i udlandet.

Afslutningsvis takkes for det meget velkomne lovudkast, hvor Nationalkommissionen ser frem til at følge den videre proces.

Med venlig hilsen

Børge H. Allersø, gen.seh.

Henning Camre og Tyge Trier
på vegne UNESCO's Nationalkommission

Fra: Pernille Fellmann [p.fellmann@bruun-rasmussen.dk]

Sendt: 10. februar 2010 13:42

Til: Jacob Christian Bertram

Emne: Re: Høring over udkast til lovforslag om tilbagelevering og overførelse af stjålne eller ulovligt udførte kulturgenstande

Som svar på tilsendte mener Auktionslederforeningen i Danmark ikke (hvilket vi også tidligere har givet udtryk for), at Danmark skal tiltræde UNIDROIT-konventionen af 24. juni 1995, og der vil således ikke være behov for lovforslaget.

Med venlig hilsen

Jesper Bruun Rasmussen

Pernille Fellmann, sekretær
Bruun Rasmussen Kunstauktioner A/S
Sundkrogsvej 30
2100 København Ø

Tlf. +45 8818 1009

Fax: +45 8818 1112

Den 13/01/2010 kl. 13.01 skrev Jacob Christian Bertram:

Til myndigheder og organisationer mv.

Som vedhæftet pdf-fil sendes hermed høring over udkast til lovforslag om tilbagelevering og overførelse af stjålne eller ulovligt udførte kulturgenstande.

<<Udkast til lovforslag om tilbagelevering og overførelse af stjålne eller ulovligt udførte kulturgenstande.pdf>>

Lovforslaget er grundlaget for, at Danmark vil kunne tiltræde UNIDROIT-konventionen af 24. juni 1995.

Høringsfristen er 4 uger, dvs. til den 10. februar 2010.

Egentligt høringsbrev med høringsliste fremgår af nedennævnte fil.

<<Scan001.PDF>>

Som led i høringen er endvidere optaget en autoriseret oversættelse af UNIDROIT-konventionen som pdf-fil:

<<Scan001.PDF>>

Med venlig hilsen

Jacob Christian Bertram
Fuldmægtig

Kulturministeriet

Kulturbevaringsenheden

Direkte telefon: 33 95 45 61

E-mail: jcb@kum.dk

<Udkast til lovforslag om tilbagelevering og overførelse af stjålne eller ulovligt udførte kulturgenstande.pdf><Scan001.PDF><Scan001.PDF>

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

kum@kum.dk

KRONPRINSESSEGADE 28
1306 KØBENHAVN K
TLF. 33 96 97 98
FAX 33 36 97 50

DATO: 11. februar 2010
J.NR.: 04-014102-10-0080
REF.: rmm-hfe

Høring over udkast til lovforslag vedr. UNIDROIT-konventionen

Ved e-mail af 13. januar 2010 har Kulturministeriet anmodet om Advokatrådets bemærkninger til ovennævnte udkast.

Advokatrådet har følgende bemærkninger:

Ukastet til lovforslaget gør det muligt for Danmark at tiltræde UNIDROIT-konventionen af 24. juni 1995 om stjalne og ulovligt udførte kulturgenstande. Det er således intentionen, at Folketinget ved lovforslagets vedtagelse samtidig giver samtykke til, at Danmark tiltræder UNIDROIT-konventionen.

For at opnå den fulde forståelse af lovforslaget er man derfor nødt til at sammenholde dette med UNIDROIT-konventionen (herefter konventionen) og intentionerne bag denne.

Ifølge lovforslagets bemærkninger er et væsentligt formål med vedtagelsen af loven og tiltrædelse af konventionen at sikre, at kulturgenstande i højere grad end tidligere leveres tilbage til oprindelseslandet. Endvidere bør lovovertrædelser på dette område begrænses mest muligt. Der er fundet behov for en udvidelse af det retlige grundlag for danske myndigheders behandling af sager af denne art, hvor danske privatpersoner er i besiddelse af kulturgenstande, der stammer fra stater uden for EU. Tilsvarende tages der højde for sager, hvor danske kulturgenstande er udført i strid med dansk lovgivning og fra dansk side derfor ønskes leveret tilbage.

Lovforslaget vedrører tilbagelevering af genstande i forbindelse med lovovertrædelser – men *ikke* sådan tilbagelevering, som finder sted på frivillig basis af andre grunde.

Erstatning for tilbagelevering af stjalne kulturgenstande

Den første gruppe af tilfælde, som lovudkastet omfatter, vedrører tilbagelevering af stjalne kulturgenstande.

Ifølge konventionens art. 4 har besidderen af en stjålet kulturgenstand, som der er pligt til at tilbagelevere, ret til en "ret og rimelig" erstatning, forudsat at besidderen hverken vidste eller med rimelighed burde vide, at genstanden var stjålet. Endvidere skal den pågældende bevise, at der blev udvist tilstrækkelig omhu, da genstanden blev erhvervet. Konventionen fastsætter således et skærpet krav til besidderens undersøgelser, når han erhverver en kulturgenstand – dette er en forudsætning for, at der efterfølgende kan opnås erstatning i anledning af tilbagelevering. Ifølge art. 4, stk. 4, skal bl.a. følgende forhold tages i betragtning ved afgørelsen af, om der er foretaget tilstrækkelig undersøgelse ved erhvervelsen:

- Parternes baggrund.
- Den betalte sum.
- Er ethvert rimeligt register for stjålne kulturgenstande konsulteret?
- Andre oplysninger og dokumentation, som den pågældende med rimelighed kan have indhentet.
- Hvorvidt rådspurgte besidderen tilgængelige organisation og/eller tog andre skridt, som enhver fornuftig efter omstændighederne ville have taget.

Der er tale om en skærpet undersøgelsespligt i forhold til, hvad man normalt vil kræve i en kommerciel transaktion. Besidderen har bevisbyrden for, at de fornødne undersøgelser er foretaget.

Endvidere følger det af konventionens art. 4, stk. 2, at "uden præjudice for besidderens ret til kompensation", skal der udfoldes "rimelige bestræbelser" for at forsøge at få den person, der overførte kulturgenstanden til besidderen, eller et tidligere salgslid, til at betale erstatning. Advokatrådet bemærker, at begrebet "rimelige foranstaltninger" ikke er defineret nærmere i konventionen, der heller ikke anfører, hvilke foranstaltninger der skal udfoldes. Det kan ligeledes efter Advokatrådets opfattelse volde vanskelighed præcist at afgøre, hvorledes begrebet "uden præjudice" skal fortolkes.

Det følger af konventionens art. 4, stk. 3, at retten til at gøre regres ikke påvirkes af konventionen.

Konventionens art. 4, stk. 4, indeholder kriterier, der skal tages i betragtning ved afgørelsen af, om besidderen ved erhvervelsen foretog tilstrækkelige undersøgelser. Opregningen af kriterier er ikke udtømmende, og det er ikke selv afgørende, om alle kriterier er opfyldt.

Endelig fremgår det af art. 4, stk. 5, at den, der vederlagsfrit har erhvervet den pågældende kulturgenstand ved gave, arv eller lignende, ikke skal stilles bedre end den, som genstanden bliver erhvervet fra.

Advokatrådet bemærker, at bestemmelserne i lovforslaget tager udgangspunkt i konventionsteksten, men ikke er identiske.

Det følger blandt andet af lovforslaget:

"§ 9. Før der skal ske tilbagelevering, skal den, der rejser krav om tilbagelevering af en stjålet kulturgenstand efter denne lov, erstatte det tab erhververen lider ved, at genstanden tilbageleveres, hvis erhververen på tidspunktet for erhvervelsen hverken vidste eller burde vide, at genstanden var stjålet, og pligten til tilbagelevering ikke følger af anden lovgivning, og erhververen har foretaget rimelige bestræbelser for at gøre et muligt erstatningsansvar gældende mod sælgeren af genstanden.

Stk. 2. Den, der har erhvervet en kulturgenstand ved arv, gave eller på anden vederlagsfri måde, har ikke ret til erstatning, hvis den, vedkommende afleder sine rettigheder fra, ikke ville have haft det."

Som anført i lovforslagets side 24 giver *gældende dansk ret* den krænkede part en gunstigere retsstilling, end konventionen kræver. Efter *gældende ret* kan den krænkede part som bekendt vindicere den omhandlede genstand, og den godtroende erhverver af den stjalne genstand er ikke berettiget til erstatning. Med lovforslaget ønsker man imidlertid at modvirke, at der sker omsætning af stjalne kulturgenstande. Lovforslaget skal motivere en erhverver til at foretage nærmere undersøgelser, idet han ellers risikerer at miste sin ret uden at kunne få erstatning. Regeringen har fundet, at en af vindikationsprincippet i dansk ret bør ledsages af en ret til erstatning i de tilfælde, hvor den godtroende erhverver efter *gældende dansk ret* kunne have beholdt den pågældende kulturgenstand. Erhververen er således berettiget til erstatning i følgende tilfælde:

- Når tilbageleveringskravet bygger på en tyveriindsigelse, som den godtroende erhverver efter *gældende dansk ret* kan fortrænge.
- Når tilbageleveringskravet angår en kulturgenstand, der ulovligt er tilegnet i forbindelse med en udgravning (og tilbageleveringskravet ikke allerede følger af *gældende dansk ret*).
- Når tilbageleveringskravet efter *gældende dansk ret* ville have været bortfaldet på grund af hævd.

I disse situationer ønsker man altså i Danmark at beskytte erhververen derved, at han kan opnå erstatning. Men i det tilfælde, hvor tilbageleveringspligten allerede følger af *gældende ret*, vil erhververen derimod ikke kunne opnå erstatning.

Regeringen har fundet, at konventionens art. 4, stk. 2, nødvendiggør indførelsen af den ovenfor nævnte regel i § 9, stk. 1, der pålægger erhververen at udfolde rimelige bestræbelser for at søge erstatning fra tidligere omsætningsled.

Som nævnt følger det af § 9, stk. 2, at hvis kulturgenstanden er erhvervet ved arv, gave eller på anden vederlagsfri måde, har erhververen ikke ret til erstatning medmindre, erhververen afleder sin ret fra en anden person, der ville have haft krav på erstatning.

Erstatning for overførsel af ulovligt udførte kulturgenstande.

Den næste gruppe af tilfælde, som lovudkastet omfatter, vedrører tilbagelevering af ulovligt udførte kulturgenstande.

For tilbagelevering af ulovligt eksporterede kulturgenstande efter konventionens art. 5 - 7, gælder bestemmelser svarende til dem, der gælder for stjålet kulturgenstande.

Bestemmelserne i det danske lovudkast tager ligeledes på dette område udgangspunkt i konventionsteksten.

Det fremgår af det danske lovforslag:

"§ 13. Før der skal ske overførsel, skal den stat, der rejser krav om at få en ulovligt udført kulturgenstand overført efter denne lov, erstatte det tab, erhververen lider, ved at genstanden skal overføres, hvis erhververen på tidspunktet for erhvervelsen hverken vidste eller burde vide, at genstanden var ulovligt udført.

Stk. 2. Den, der har erhvervet en kulturgenstand ved arv, gave eller på anden vederlagsfri måde, har ikke ret til erstatning, hvis den, vedkommende afleder sine rettigheder fra, ikke ville have haft det.

§ 14. Er det mellem den anmodende stat og erhververen aftalt, at erhververen beholder ejendomsretten til genstanden eller, at ejendomsretten overdrages til en fysisk eller juridisk person, der har bopæl i den anmodende stat, kan der ikke kræves erstatning efter § 13".

Som anført i lovforslaget på side 24 er der efter gældende ret kun tilbageleveringspligt for ulovligt eksporterede genstande, der er omfattet af EU-ordningen. Lovforslagets regler vedrørende stjålne kulturgenstande er i overensstemmelse med vindikationsreglerne i gældende dansk ret. For så vidt angår tilbagelevering af ulovligt eksporterede kulturgenstande har regeringen vurderet, at reglerne om tilbagelevering ikke forudsætter en stillingtagen til, hvem der opnår ejendomsret til den pågældende kulturgenstand. Men samtidig har regeringen fundet, at en pligt til at levere ulovligt eksporterede genstande tilbage - uanset om erhververen herved mister ejendomsretten - bør ledsages af en ret til erstatning.

Det er regeringens opfattelse, at almindelige regler om erstatning skal finde anvendelse på erstatningskrav i anledning af tilbagelevering af ulovligt udførte kulturgen-

stande. Det anføres derfor i lovforslagets bemærkninger, at det vil være *op til domstolene ud fra de konkrete omstændigheder* at vurdere, hvilke tab skal erstattes.

Værneting

Lovforslaget indeholder følgende værnetingsregel:

"§ 16. Retssager om forhold omfattet af denne lov kan anlægges ved en ret her i landet, hvor der er værneting efter reglerne i retsplejelovens kap. 22 om stedlig kompetence. Retssager om overførsel af ulovligt udførte kulturgenstande, der befinder sig i Danmark på tidspunktet for sagens anlæg, kan anlægges ved Københavns Byret, hvis der ikke er værneting efter reglerne i retsplejelovens kap. 22."

Efter regeringens opfattelse forudsætter gennemførelse af konventionen i dansk ret, at der indføres en godsværnetingsbestemmelse i den danske lov om, at retssager om overførsel af ulovligt udførte kulturgenstande, der befinder sig i Danmark på tidspunktet for retssagens anlæg - udover at være omfattet af de almindelige værnetingsregler, der i øvrigt følger af retsplejeloven - også kan anlægges ved en dansk domstol.

Det vurderes på forhånd, at der alene vil være tale om et begrænset antal sager, som vil blive indbragt for danske domstole, hvilket også svarer til de foreløbige erfaringer fra Finland (endnu ingen sager) og Norge (kun meget få krav).

Samlet er lovforslaget udformet således, at retsplejelovens almindelige regler om stedlig kompetence finder anvendelse ved anlæggelse af retssag om forhold, der er omfattet af lovforslaget. Endvidere vil retssager om overførsel af ulovligt udførte kulturgenstande, der befinder sig i Danmark på tidspunktet for sagens anlæg, kunne anlægges ved Københavns Byret, hvis der ikke er værneting i Danmark efter de almindelige regler om stedlig kompetence.

Advokatrådet anerkender, at man i lovforslaget i betydelig grad har taget højde for gældende dansk ret således, at erhververens rettigheder i et vist omfang beskyttes (bedre) efter dansk retstradition, snarere end efter konventionen.

Advokatrådet finder endvidere, at lovforslaget afspejler et ønske om at motivere erhververe af kulturgenstande til at se sig bedre for (*caveat emptor*), før handlen indgås, hvilket ligeledes må anses som fornuftigt og hensigtsmæssigt.

Selv om det i lovforslagets bemærkninger anføres, at der kun forventes få retssager, forekommer lovudkastets anvendelse af begrebet "rimelige bestræbelser" i relation til pligten til at gøre et muligt erstatningsansvar gældende mod sælgeren af genstanden (jf. § 9, stk. 1) dog at kunne give anledning til nogen fortolkningstvivl. Det er Advokatrådets opfattelse, at dette reelt ikke er meget anderledes end dansk rets generelle

tabsbegrænsningsforpligtelse, hvorefter den part, der lider et tab, så vidt muligt skal søges tabet undergået eller begrænset ved relevante tabsbegrænsende foranstaltninger i et rimeligt omfang. Dette danske tabsbegrænsningsprincip er også i vidt omfang overladt til domstolenes fortolkning, hvilket dog ikke ses at give anledning til særligt mange retssager.

Den særlige regel i § 14, hvorefter der ikke kan kræves erstatning, såfremt det aftales, at erhververen beholder ejendomsretten til genstanden, eller at ejendomsretten overdrages til en fysisk eller juridisk person med bopæl i den anmodende stat, må ligeledes anses som en rent politisk beslutning om, hvorledes disse regler skal afgrænses; snarere end et strikte juridisk anliggende.

Advokatrådet finder, at det må anses som et retssikkerhedsmæssigt gode, at lovforslaget styrker muligheden for, at erstatningstvister eller andre retssager, der udspringer af loven, er undergivet dansk værning.

Advokatrådet bemærker herudover, at det kan være en væsentlig begrænsning i erhververens mulighed for at opnå erstatning ved tilbagelevering af en kulturgenstand modtaget i god tro, at man ikke har krav på erstatning, hvis genstanden er erhvervet ved arv, gave eller anden vederlagsfri måde, og overdrageren ikke ville have haft ret til erstatning. I denne henseende skal den nuværende ejer/erhverver altså identificeres med det tidligere omsætningsled, hvorfra den nuværende erhverver afleder sine rettigheder. Det er imidlertid heller ikke i gældende dansk erstatningsret ukendt, at en skadelidt/kravrejsende parts rettigheder er afledt af andre parters retsstilling (jf. eksempel sager om "kommuneregres" ved personskader og andre regressager).

Hvad endelig angår selve erstatningsberegningen ses lovforslaget ikke at indeholde specifikke regler herfor. Det fremgår alene, at det "tab", som erhververen lider ved at genstanden tilbageleveres, skal erstattes. Advokatrådet antager, at dette svarer til det grundlæggende princip i dansk erstatningsret om, at (kun) det lidte tab erstattes. Der kan således ikke kræves erstatning for f.eks. affektionsværdi eller for en særlig værdi som historisk/kulturel genstand, der ikke udmønter sig i en økonomisk værdi (hvorved sædvanligvis forstås handelsværdi).

Det anføres blandt andet i lovforslagets bemærkninger, at en konkret sag i henhold til konventionen vil kunne vedrøre indførsel af en kulturgenstand, der måske har begrænset økonomisk værdi, men som må tillægges en væsentlig betydning i kulturarvmæssig henseende. Advokatrådet antager, at det i disse tilfælde må følge af såvel gældende dansk ret som af lovforslaget (og konventionen), at kun den rent økonomiske værdi kan kræves erstattet.

Advokatrådet finder således, at de rent erstatningsretlige regler ikke synes at adskille sig væsentligt fra - endsige at være uforenelig med - almindelige erstatningsretlige regler og principper i dansk ret. Dertil kommer, at det ifølge lovforslagets bemærk-

ninger vil være op til domstolene ud fra sagens konkrete omstændigheder at vurdere, hvilke(t) tab der skal erstattes.

Herudover skal Advokatrådets bemærke, at det ville være hensigtsmæssigt, hvis der samtidig blev gennemført tiltage til at sikre tilbagelevering af stjålne og ulovlige udførte kulturgenstande imellem Danmark og de lande, der ikke har tiltrådt UNIDROIT-konventionen.

Med venlig hilsen

Rasmus Møller Madsen